

**TÒA ÁN NHÂN DÂN
HUYỆN KRÔNG PẮC
TỈNH ĐẮK LẮK**

Số: 03/2022/QĐST-VDS

Ngày 10-5-2022

V/v: Yêu cầu tuyên bố một
người mất năng lực hành vi
dân sự

**CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc Lập - Tự Do - Hạnh Phúc**

**QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ**

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN KRÔNG PẮC, TỈNH ĐẮK LẮK

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Chủ tọa phiên họp: Bà Phan Thị Dương Thanh - Thẩm phán.

Thư ký phiên họp: Bà Phạm Thị Hải Lý - Thư ký Tòa án, Tòa án nhân dân huyện Krông Pắc, tỉnh Đắk Lắk.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Krông Pắc tham gia phiên họp: Bà Đỗ Thị Quỳnh Hoa - Kiểm sát viên

Ngày 10 tháng 5 năm 2022, tại trụ sở Tòa án nhân dân huyện Krông Pắc đã mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 03/2022/TLST-VDS ngày 19 tháng 4 năm 2022 về việc “*Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự*” theo Quyết định mở phiên họp số 03/2022/QĐST-VDS ngày 28 tháng 4 năm 2022 của Tòa án nhân dân huyện Krông Pắc.

Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: Bà Đoàn Thị N, sinh năm 1970. (Có mặt)

Nơi cư trú: Đường L, Tổ dân phố 6, thị trấn P, huyện K, tỉnh Đắk Lắk.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

1. Ông Trần Văn L, sinh ngày 10-10-1967. Địa chỉ: Tổ dân phố 6, thị trấn P, huyện K, tỉnh Đắk Lắk. (Vắng mặt)

2. Anh Trần Hữu K1, sinh năm 1991. (Có đơn đề nghị giải quyết vắng mặt)

3. Anh Trần Nhật K2, sinh năm 1999. (Có đơn đề nghị giải quyết vắng mặt)

Cùng địa chỉ: Đường L, Tổ dân phố 6, thị trấn P, huyện K, tỉnh Đắk Lắk.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại đơn yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự và tại phiên họp, bà Đoàn Thị N trình bày:

Bà và ông Trần Văn L, sinh ngày 10-10-1967 là vợ chồng. Vào tháng 10 năm 2019, ông L đột ngột bị đột quỵ phải nhập viện và điều trị tại Bệnh viện đa khoa

vùng T từ ngày 07-10-2019 đến ngày 09-10-2019. Khi nhập viện thì được bác sĩ chuẩn đoán ông bị xuất huyết não, liệt ½ người, viêm phổi, viêm kết mạc, bệnh tăng huyết áp vô căn (nguyên phát),... Sau đó do bệnh tình trở nặng nên được chuyển đến điều trị tại khoa Nội thần kinh của Bệnh viện C từ ngày 10-10-2019 đến ngày 15-10-2019. Kể từ đó đến nay, bệnh tình của ông không có dấu hiệu thuyên giảm, ông đã không còn khả năng nhận thức và điều khiển hành vi nên không thể tự mình tham gia bất cứ giao dịch dân sự nào. Mọi giao dịch và sinh hoạt hàng ngày của ông L từ khi bị bệnh và cho đến nay đều do bà chăm sóc và thực hiện. Bản thân ông L không nhận thức và điều khiển được hành vi của mình.

Do đó bà đề nghị Tòa án tuyên bố ông Trần Văn L, sinh ngày 10-10-1967. Địa chỉ: Tổ dân phố 6, thị trấn P, huyện K, tỉnh Đắk Lắk bị mất năng lực hành vi dân sự. Đồng thời chỉ định bà (Đoàn Thị N) là người giám hộ hợp pháp của ông Trần Văn L trong thời gian ông L bị mất năng lực hành vi dân sự theo quy định của pháp luật.

Quá trình giải quyết việc dân sự, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan anh Trần Hữu K1 và anh Trần Nhật K2 trình bày: Chúng tôi là con đẻ của ông Trần Văn L và bà Đoàn Thị N. Chúng tôi đồng ý với nội dung theo đơn yêu cầu của mẹ chúng tôi (bà Đoàn Thị N). Đề nghị Tòa án xem xét tuyên bố ông Trần Văn L bị mất năng lực hành vi dân sự đồng thời chỉ định bà Đoàn Thị N làm người giám hộ hợp pháp cho ông Trần Văn L trong thời gian ông bị mất năng lực hành vi dân sự.

Kiểm sát viên phát biểu ý kiến của Viện kiểm sát về việc giải quyết việc dân sự:

- Về việc tuân theo pháp luật tố tụng của Thẩm phán và người tham gia tố tụng: Đã chấp hành đầy đủ đúng quy định của pháp luật tố tụng dân sự.

- Đề nghị Tòa án áp dụng khoản 3 Điều 27, Điều 369, Điều 370, Điều 376, Điều 378 của Bộ luật tố tụng dân sự; Điều 22, khoản 1 Điều 23, khoản 1 Điều 53 của Bộ luật dân sự: Chấp nhận yêu cầu của bà Đoàn Thị N về việc tuyên bố ông Trần Văn L bị mất năng lực hành vi dân sự. Chỉ định bà Đoàn Thị N là người giám hộ đương nhiên cho ông Trần Văn L. Giao dịch dân sự của ông Trần Văn L là người mất năng lực hành vi dân sự phải do bà Đoàn Thị N xác lập, thực hiện.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Krông Pắc nhận định:

[1] Về thẩm quyền giải quyết của Tòa án: Bà Đoàn Thị N yêu cầu tuyên bố ông Trần Văn L bị mất năng lực hành vi dân sự. Đồng thời chỉ định bà Đoàn Thị N làm người giám hộ hợp pháp cho ông Trần Văn L trong thời gian ông bị mất năng lực hành vi dân sự. Đây là yêu cầu về dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án theo quy định tại khoản 1 Điều 27 của Bộ luật Tố tụng dân sự. Ông Trần Văn L

cư trú tại huyện Krông Pắc nên Tòa án nhân dân huyện Krông Pắc có thẩm quyền giải quyết theo quy định tại khoản 2 Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

[2] Về thủ tục tố tụng: Anh Trần Hữu K1 và anh Trần Nhật K2 có đơn đề nghị vắng mặt tại phiên họp giải quyết việc dân sự. Căn cứ Điều 367 của Bộ luật tố tụng dân sự, Tòa án nhân dân huyện Krông Pắc vẫn tiến hành phiên họp.

[3] Về yêu cầu của đương sự:

[3.1] Đối với yêu cầu tuyên bố ông Trần Văn L bị mất năng lực hành vi dân sự: Căn cứ đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự ngày 13-4-2022 của bà Đoàn Thị N và các chứng cứ có trong hồ sơ. Để có cơ sở cho việc giải quyết vụ việc, Tòa án nhân dân huyện Krông Pắc đã ra Quyết định trưng cầu giám định số 03/2022/QĐ-TA ngày 22-4-2022 đối với ông Trần Văn L. Tại bản Kết luận giám định Pháp y tâm thần số 88/KLGĐ ngày 27-4-2022 của Trung tâm Pháp y tâm thần Khu vực T kết luận:

“Đương sự: Trần Văn L, sinh năm 1967; Giới tính: Nam; Nơi đăng ký hộ khẩu thường trú: Tổ dân phố 6, thị trấn P, huyện K, tỉnh Đắk Lắk.

1. Kết luận về y học: Hiện tại đương sự bị bệnh: Sa sút trí tuệ sau tai biến mạch máu não (F01-ICD10)

2. Kết luận về khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi: Hiện tại đương sự: Mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi”

Tại Điều 22 của Bộ luật dân sự năm 2015 quy định:

“1. Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần..

2. Giao dịch dân sự của người mất năng lực hành vi dân sự phải do người đại diện theo pháp luật xác lập, thực hiện”.

Tại khoản 1 Điều 23 của Bộ luật dân sự năm 2015 quy định: *“1. Người thành niên do tình trạng thể chất hoặc tinh thần mà không đủ khả năng nhận thức, làm chủ hành vi nhưng chưa đến mức mất năng lực hành vi dân sự thì theo yêu cầu của người này, người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và chỉ định người giám hộ, xác định quyền, nghĩa vụ của người giám hộ”.*

Như vậy, bà Đoàn Thị N yêu cầu tuyên bố ông Trần Văn L bị mất năng lực hành vi dân sự là có cơ sở để chấp nhận.

[3.2] Đối với yêu cầu chỉ định người giám hộ của bà Đoàn Thị N đối với ông Trần Văn L:

Tại khoản 1 Điều 53 của Bộ luật dân sự năm 2015 quy định: “*Trường hợp vợ là người mất năng lực hành vi dân sự thì chồng là người giám hộ; nếu chồng là người mất năng lực hành vi dân sự thì vợ là người giám hộ*”.

Như vậy, căn cứ vào giấy đăng ký kết hôn của bà Đoàn Thị N với ông Trần Văn L thì ông bà là vợ chồng hợp pháp, được pháp luật thừa nhận. Do ông Trần Văn L bị mất năng lực hành vi dân sự nên căn cứ vào khoản 1 Điều 53 của Bộ luật dân sự năm 2015 thì bà Đoàn Thị N là người giám hộ đương nhiên của ông Trần Văn L.

[4] Xét đề nghị của Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Krông Pắc và yêu cầu của bà Đoàn Thị N về việc tuyên bố ông Trần Văn L bị mất năng lực hành vi dân sự. Đồng thời chỉ định bà Đoàn Thị N làm người giám hộ hợp pháp cho ông Trần Văn L trong thời gian ông bị mất năng lực hành vi dân sự là hoàn toàn có cơ sở pháp luật nên được chấp nhận.

[5] Về chi phí trưng cầu giám định đối với ông Trần Văn L và chi phí khác: Bà Đoàn Thị N phải chịu 6.440.000 đồng (*Sáu triệu bốn trăm bốn mươi nghìn đồng*) tiền chi phí trưng cầu giám định ông Trần Văn L mất năng lực hành vi dân sự và chi phí khác. Chi phí này đã được bà N giao nộp tại Tòa án vào ngày 22/4/2022 và đã được Tòa án đã chi phí xong. Đối với số tiền tạm ứng chi phí còn lại 60.000 đồng (*Sáu mươi nghìn đồng*) đã được Tòa án hoàn trả cho bà Đoàn Thị N theo biên bản giao nhận ngày 28 tháng 4 năm 2022.

[6] Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Đoàn Thị N phải chịu lệ phí Việc dân sự sơ thẩm theo quy định của pháp luật.

QUYẾT ĐỊNH:

- Căn cứ khoản 1 Điều 27, khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 149, Điều 160, Điều 161, Điều 367, Điều 369, Điều 370, Điều 371, Điều 372, Điều 376 và Điều 378 của Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015;

- Căn cứ Điều 22, khoản 1 Điều 23, khoản 1 Điều 53 của Bộ luật dân sự năm 2015;

- Căn cứ khoản 1 Điều 37 của Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận toàn bộ đơn yêu cầu của bà Đoàn Thị N

1.1 Tuyên bố ông Trần Văn L, sinh ngày 10-10-1967. Địa chỉ: Tổ dân phố 6, thị trấn P, huyện K, tỉnh Đắk Lắk mất năng lực hành vi dân sự.

1.2 Chỉ định bà Đoàn Thị N là người giám hộ đương nhiên cho ông Trần Văn L. Giao dịch dân sự của ông Trần Văn L là người mất năng lực hành vi dân sự phải do bà Đoàn Thị N xác lập, thực hiện.

2. Về chi phí trưng cầu giám định ông Trần Văn L và chi phí khác: Bà Đoàn Thị N phải chịu tổng số tiền 6.440.000 đồng (*Sáu triệu bốn trăm bốn mươi nghìn đồng*) tiền chi phí trưng cầu giám định ông Trần Văn L mất năng lực hành vi dân sự và chi phí khác. Chi phí này đã được bà N giao nộp tại Tòa án vào ngày 22/4/2022 và đã được Tòa án đã chi phí xong. Đối với số tiền tạm ứng chi phí còn lại 60.000 đồng (*Sáu mươi nghìn đồng*) đã được Tòa án hoàn trả cho bà Đoàn Thị N theo biên bản giao nhận ngày 28 tháng 4 năm 2022.

3. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Đoàn Thị N phải chịu lệ phí 300.000 đồng lệ phí Việc dân sự sơ thẩm, được khấu trừ vào số tiền 300.000 đồng tiền tạm ứng lệ phí mà bà đã nộp (do ông Trần Hữu K1 nộp thay) tại Chi cục thi hành án Dân sự huyện Krông Pắc, tỉnh Đắk Lắk theo Biên lai thu tạm ứng án phí, lệ phí Tòa án số AA/2021/0016036 ngày 15/4/2022.

4. Quyền kháng cáo, kháng nghị:

- Bà Đoàn Thị N có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

- Anh Trần Hữu K1, anh Trần Nhật K2 có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định giải quyết việc dân sự được thông báo, niêm yết.

- Viện kiểm sát nhân dân cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- TAND tỉnh Đắk Lắk;
- VKSND tỉnh Đắk Lắk;
- VKSND huyện Krông Pắc;
- THADS huyện Krông Pắc;
- Người yêu cầu;
- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan;
- Lưu hồ sơ, VT.

THẨM PHÁN

(Đã ký)

Phan Thị Dương Thanh